

UNIVERSITY
OF TAMPERE

UCC
University College Cork, Ireland
Coláiste na hOllscoile Corcaigh

A családon belüli erőszak pszichológiai és jogi vonatkozásai

Dr. Visontai-Szabó Katalin

Tréning

2018

Co-Funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union

A családon belüli erőszak

- Erőszakos magatartás
- Az áldozat és az elkövető jól ismerik egymást
- Célja: hatalom/ellenőrzés/uralom
- Ciklikusan ismétlődik
- Egyre súlyosabbá válik

Megjelenési formái

- Házastárs/élettárs elleni
- Gyermekek elleni
- Idős családtagok elleni

Előfordulási valószínűségét növelik

- Szociokulturális hagyományok
- Alkoholfogyasztás
- Drogfogyasztás
- Erőszak az előéletben
- Durva akciófilmek
- Autoriter személyiség
- Nárcisztikus személyiségzavar
- Nem függ: szocioökonómiai státusztól és iskolázottságtól

Megjelenési formái

- Fizikai
- Pszichikai
- Szexuális
- Gazdasági függőségben tartás és elidegenítés
- Elhanyagolás

1. Fizikai erőszak

- Verés
- Ütés
- Rúgás
- Harapás
- Fegyverrel való megsebesítés
- Megégetés
- Leforrázás
- Megrázás
- Megragadás
- Falhoz nyomás
- Földre vagy ágyra lökés

Bántalmazott gyermek szindróma

- 1962 Kempe
- Megrázás
- Koponyaűri sérülések
- Csonttörések
- Az esetek 90%-ban a szülők, 68 %-ban az anyák
- 0-3 éves korig
- 7-9 éves korig

1997. évi XXXI. Törvény 6 § (5).bek

- A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

Oka lehet

- *Frusztráció levezetése*
- *A verés a nevelés része*
- **Következményei:**
- *Személyiségrombolás*
- *Agresszió*
- *Ingerlékenység*
- *Gyűlölködés*

Bántalmazott házastársak

- Ördögi kör
- Gyermekkori tapasztalatok
- Frusztráció levezetése
- Nem „rossz kapcsolat”
- **Visszatartó erők:**
- *Magány, elhagyatottság*
- *Önálló autonóm életvezetéstől való félelem*

2. Pszichikai erőszak

- Kötekedés
- Sértegetés
- Fenyegetés
- Becsmérlés
- Megalázás
- Megszégyenítés
- Kigúnyolás
- Kritizálás
- Érzelmi zsarolás

Gyerekekkel szemben

- Értéktelen vagy
- Nem szeretlek
- Hasznavehetetlen vagy
- Buta vagy
- Nem akartalak

Hatása és következményei

- Félelemérzet
- Szorongás
- Az önbizalom nem fejlődik ki
- Párkapcsolati problémák
- Nem képes szeretni, bízni és kötődni
- Irracionális büntudat
- Alkalmatlanság érzése

Házastárssal szemben

- Célja:

Megalázás

Önbizalom, önértékelés, presztízs/ tekintély lerombolása

Nevetségessé tétel

Lejáratás

- Eszközei:

Vádaskodás, panaszkodás, kibeszélés, megbélyegzés, összeugrasztás, lenézés, kigúnyolás

Fölényes, lekezelő modor, mellőzés, semmibe vétel

3. Szexuális erőszak

- Megalázás
- Felnőttel vagy gyerekekkel szemben
- 75%-ban családtag
- Előfordulása egyre nő
- Irracionális büntudat

4. Gazdasági függőségben tartás és elszigetelés

- fokozatosság

YOU ARE NOT ALONE

5. Elhanyagolás

Csecsemő:

Egykedvű, közömbös

Elszórakoztatja, elringatja, simogatja magát

Tekintete kiüresedett, apatikus

Kisgyermek:

Alacsony önértékelés

Fejletlen empátiás készség

Beszédfejlődési zavarok

Retardált kognitív fejlődés

Nehezen motiválható, Nehezen kommunikál

Serdülő:

Önpusztító magatartás: drog, alkohol, cigaretta

Kritikátlan szexuális kapcsolatok

Felnőtt:

Személyiségzavar

Depresszió

Szorongás

Agresszió

Betegség

Önértékelés, énkép súlyos sérülése

Az áldozatok személyiségjegyei

- Gyerekkori tapasztalatok
- Társfüggőség
- Tanult tehetetlenség
- Hűség
- Önbizalom hiány
- Önálló életvezetésre képtelen
- Kiszolgáltatott

Az elkövetők személyiségjegyei

- Elsőre megnyerő, kedves, udvarias
- Féltékeny, gyanakvó, bizonytalan
- Önértékelési problémák
- Birtoklási vágy
- Egocentrikus
- Alacsony stressz tolerancia
- Önkontroll gyengeség
- Előítéletesség
- Felelősség áthárítása, bűnbak képzés

Nemzetközi szabályozás

- A DULUTH Modell - USA

Társadalmi kontroll

Iskolai programok

Bántalmazott támogatása, megerősítése

Bántalmazó eltávolítása/megbüntetése/meggyógyítása

Az osztrák modell

- Áldozatvédelem
- Távoltartás
- Az erőszaktevő büntetése és kezelése
- Családterápia
- Mediáció
- Kutatás
- Közvélemény formálás, tájékoztatás
- Speciális felkészítés, oktatás

- Külön törvény: Belgium, Anglia, Írország, Svédország
- BTK: Franciaország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia, Lengyelország
- ENSZ
- Európa Tanács
- Európai Unió

Magyarország

- Btk. és LB 15.sz. Irányelv
- Csjt., CSK. és Gyermekvédelmi törvény
- 2174/1997 Kormányhatározat
- 45/2003 Ogy. Határozat a családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére irányuló nemzeti stratégia kialakításáról
- 115/2003 Ogy. Határozat
- 34/2002. sz. BM utasítás a családon belüli erőszak áldozatainak védelmében alkalmazott intézkedések hatékonyságának növeléséhez szükséges feladatokról

- 13/2003 ORFK Utasítás a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról
- 32/2007 ORFK utasítás
- Zaklatás
- Távoltartás

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

- visontai@juris.u-szeged.hu

UNIVERSITY
OF TAMPERE

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union

